

Til: Representantskapsmedlemmer i Østre Agder IPR (Interkommunalt Politisk Råd)
Kopi til: Medlemmer i Østre Agder kommunedirektørutvalg

Referat fra møtet i representantskapet i Østre Agder IPR onsdag 14. oktober 2026.

Sted	Tid
Møtet ble avholdt i på Fagskolen i Grimstad, i møterom 380	Onsdag 14. oktober 2026 kl.15.00-16.45

Til stede i representantskapsmøtet

Medlemmer:

Ordfører Beate Skretting – Grimstad kommune, ordfører Steinar Pedersen – Gjerstad kommune, ordfører Hans Fredrik Tangen – Åmli kommune, ordfører Marianne Landaas – Tvedestrand kommune, fungerende ordfører Dag Marius Eikeland – Risør kommune, ordfører Inger-Lene Håland – Froland kommune, ordfører Kjetil Torp – Vegårshei kommune, ordfører Robert C. Nordli – Arendal kommune, opposisjonsleder i Arendal bystyre Anders Kylland.

Ikke til stede:

Som observatører:

Østre Agder kommunedirektørutvalg: Magnus Mathisen – Grimstad, Carl Jakob Hansen – Risør, Inge-Egil Hauge – Åmli, Ole Petter Skjævestad – Vegårshei, Per Gunnar Johnsen – Gjerstad, Børge Toft – Arendal, Bo Andre Longum – Froland.

Ikke til stede: Jan Magne Kåsa Stensrud – Tvedestrand.

Fra sekretariatet: Siri Sølvberg Andersen.

Leder for representantskapet, ordfører Beate Skretting ledet møtet.

Sakliste:

Sak 55/26 Betalingsmodell

I møtet i Østre Agder representantskap 9. oktober kom Arendal kommune med et forslag til felles vedtak på betalingsmodell. Det baseres på siste felles vedtak i Østre Agder Representantskap 7. mai i Gjerstad, og som flere av kommunene har vedtatt i egne kommunestyre. Forslaget er som følger (i kursiv):

1. Felles betalingsmodell

Kommunene i Østre Agder IPR slutter seg til en felles betalingsmodell for vertskommunesamarbeidene.

Betalingsmodellen skal fra 01.01. 2027 være:

- *20 prosent fordeles likt mellom deltakerkommunene.*
- *80 prosent fordeles etter folketall.*
- *Overheadkostnaden settes til 4%*

Det gjennomføres samtidig en gjennomgang av vertskommuneavtalene og gjeldende finansieringsreglement, med mål om å få en mer helhetlig og oversiktlig finansiering av samarbeidet.

Det skal i den nye avtalen skilles tydelig mellom Østre Agder IPR og de ulike tjenestesamarbeidene, både når det gjelder organisering, avtaler og finansiering.

2. Overhead

Det startes et prosjekt som skal gjennomgå dagens østre Agder samarbeid, og gi kommunene et faktagrunnlag. I dette prosjektet gjennomgås de forskjellige vertskommunesamarbeidene, med tanke på nivå, kvalitet, kostnad, fordeling, og andre relevante momenter.

Det sees også på overheadkostnadene, og hvordan disse skal beregnes. Frem til annet blir avtalt, står overheadsatsen på 4 prosent.

Kommunene blir enige om en ekstern aktør som kan bistå i arbeidet, og kostnadene dekkes over fond og/eller annen ekstern finansiering. Arbeidet skal være ferdigstilt innen 01.06.2027. Arbeidet skal danne grunnlag for fastsettelse av ny overhead/betalingsmodell fra 01.01 2028.

3. Evaluering og reforhandling

Betalingsmodellen og samarbeidsavtalene evalueres maksimalt hvert fjerde år.

Evalueringen skal som hovedregel gjennomføres i siste året av hver kommune- og bystyreperiode. Ved behov kan det på dette tidspunktet gjennomføres reforhandling av betalingsmodell og samarbeidsavtaler.

Formålet er å sikre en forutsigbar og transparent finansiering av Østre Agder-samarbeidet, samtidig som modellen kan tilpasses endrede behov og forutsetninger.

Flere understreket behovet for et eksternt faktagrunnlag for å styrke tilliten mellom kommunene. Det ble foreslått å utsette endelig beslutning om betalingsmodell noen måneder for å gjennomføre en slik gjennomgang og bruke resultatene som grunnlag for videre arbeid.

Det ble påpekt at bakgrunnen for saken er Arendals ønske om å endre betalingsmodellen, og at målet bør være å finne en rettferdig løsning som sikrer fortsatt samarbeid. Arendal sitt forslag baserer seg på vedtaket fra 7. mai i Gjerstad.

Flere mente at samarbeidet må vurderes i et helhetlig perspektiv, og at en ekstern utredning kan bidra til å synliggjøre verdier som ikke lar seg tallfeste. Det ble også fremhevet behov for forutsigbarhet og at betalingsmodellen ikke bør diskuteres oftere enn én gang per periode.

Åmli anmodet om en justering i forslag til vedtak om at ny betalingsmodell skal tre i kraft fra 01.01.2027, alternativt at det ville bli ønskelig med en protokolltilførsel. Åmli ønsket å justere dato for igangsettelse av ny modell fra 01.01.2028, alternativt fra 01.07.2027. Det var ikke ønskelig fra Arendal sin side å justere innstillingen.

Innstilling til vedtak i utsendt saksgrunnlag (i blått), med utgangspunkt i oversendt forslag fra Arendal:

1. Felles betalingsmodell

Kommunene i Østre Agder IPR slutter seg til en felles betalingsmodell for vertskommunesamarbeidene.

Betalingsmodellen skal fra 01.01. 2027 være:

- 20 prosent fordeles likt mellom deltakerkommunene.
- 80 prosent fordeles etter folketall.
- Overheadkostnaden settes til 4%

Det skal i den nye avtalen skilles tydelig mellom Østre Agder IPR og de ulike tjenestesamarbeidene, både når det gjelder organisering, avtaler og finansiering.

2. Ekstern gjennomgang

Det er foreslått et prosjekt med en ekstern gjennomgang i 2027. Den ønsker representantskapet skal bestå av:

- a) **Kostnadsgrunnlag:** se om det er mulig å droppe overhead kostnad og kun ha direkte kostnader:
- Få frem direkte kostnader
 - Gjøre beregninger på felles kostnader som økonomi, HR, juridisk, innkjøp etc.
 - Vurdere behov for overhead kostnad.

b) Gjennomgang av samarbeidene i betalingsoversikten

Se om alle samarbeidene er nødvendige, hvor mange som er mindre samarbeid og om alle er effektive nok.

c) Organisasjonsform

d) Gjennomgang av avtalene i Østre Agder

e) Detaljert beskrivelse som grunnlag for bestilling til ekstern leverandør må gjøres. Prosjektgruppe opprettes.

3. Evaluering og reforhandling

Betalingsmodellen og samarbeidsavtalene evalueres maksimalt hvert fjerde år. Evalueringen skal som hovedregel gjennomføres i siste året av hver kommune- og bystyreperiode. Ved behov kan det på dette tidspunktet gjennomføres reforhandling av betalingsmodell og samarbeidsavtaler.

Formålet er å sikre en forutsigbar og transparent finansiering av Østre Agder-samarbeidet, samtidig som modellen kan tilpasses endrede behov og forutsetninger.

Avstemming:

Østre Agder representantskap vedtok enstemmig innstillingen i saksgrunnlaget, som følger:

Vedtak:

1. Felles betalingsmodell

Kommunene i Østre Agder IPR slutter seg til en felles betalingsmodell for vertskommunesamarbeidene.

Betalingsmodellen skal fra 01.01. 2027 være:

- 20 prosent fordeles likt mellom deltakerkommunene.
- 80 prosent fordeles etter folketall.
- Overheadkostnaden settes til 4%

Det skal i den nye avtalen skilles tydelig mellom Østre Agder IPR og de ulike tjenestesamarbeidene, både når det gjelder organisering, avtaler og finansiering.

2. Ekstern gjennomgang

Det er foreslått et prosjekt med en ekstern gjennomgang i 2027. Den ønsker representantskapet skal bestå av:

f) Kostnadsgrunnlag: se om det er mulig å droppe overhead kostnad og kun ha direkte kostnader:

- Få frem direkte kostnader
- Gjøre beregninger på felles kostnader som økonomi, HR, juridisk, innkjøp etc.
- Vurdere behov for overhead kostnad.

g) Gjennomgang av samarbeidene i betalingsoversikten

Se om alle samarbeidene er nødvendige, hvor mange som er mindre samarbeid og om alle er effektive nok.

h) Organisasjonsform

- i) **Gjennomgang av avtalene i Østre Agder**
- j) **Detaljert beskrivelse** som grunnlag for bestilling til ekstern leverandør må gjøres. Prosjektgruppe opprettes.

3. Evaluering og reforhandling

Betalingsmodellen og samarbeidsavtalene evalueres maksimalt hvert fjerde år. Evalueringen skal som hovedregel gjennomføres i siste året av hver kommune- og bystyreperiode. Ved behov kan det på dette tidspunktet gjennomføres reforhandling av betalingsmodell og samarbeidsavtaler.

Formålet er å sikre en forutsigbar og transparent finansiering av Østre Agder-samarbeidet, samtidig som modellen kan tilpasses endrede behov og forutsetninger.

Protokolltilførsel:

Froland, Gjerstad, Risør, Tvedestrand, Vegårshei og Åmli slutter seg til følgende protokolltilførsel til sak om betalingsmodellen i Østre Agder IPR.

Våre kommuner har i lang tid etterspurt objektivt grunnlag for å kunne vurdere Arendals krav om endring av betalingsmodellen. Vi finner det spesielt at det nå foreligger forslag om endring av betalingsmodellen fra 01.01. 2027, mens en i etterkant forutsetter den gjennomgangen vi har etterspurt.

En framtvunget endring av betalingsmodell fra og med 2027 gjør at flere kommuner vil fortsette eller igangsette prosesser med å se på alternativ til de samarbeidene vi i dag har i Østre Agder. En potensiell oppsmuldring av felles tjenester til innbyggernes beste beklager vi, og er tydelig på at ansvaret for det i så fall ligger på Arendal kommune.

For leder i Østre Agder representantskap ordfører Beate Skretting

Siri Sølvberg Andersen, Sekretariatsleder